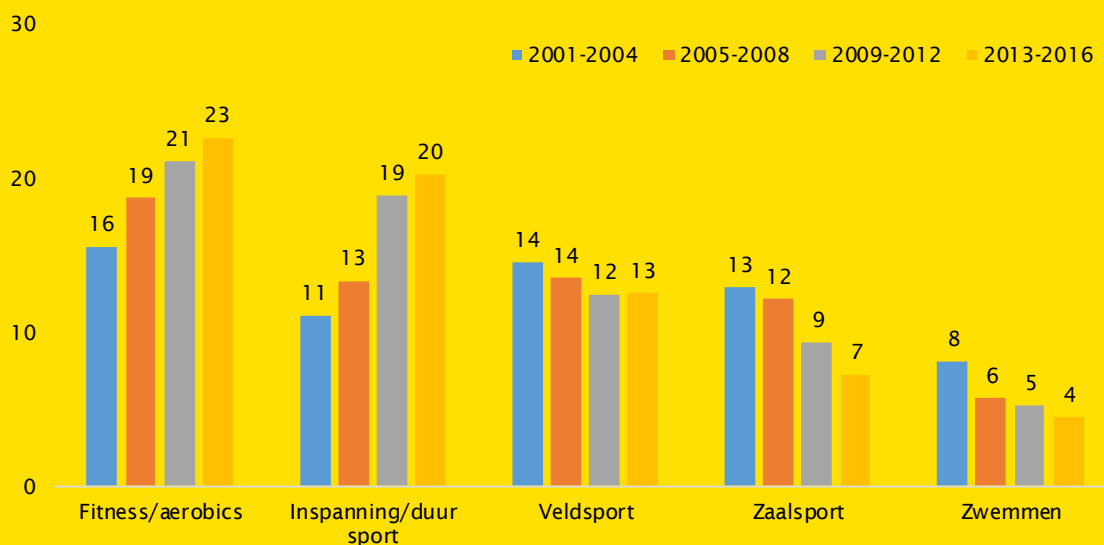

Ontwikkeling sportdeelname naar sporttakken

Factsheet 2017/14

Figuur 1. (Wekelijkse) sportdeelname naar sporttak, Nederlandse bevolking, 12-79 jaar (%)

Bron: Gezondheidsenquête/Leefstijlmonitor, CBS i.s.m. RIVM, 2001-2016; bewerking Mulier Instituut

Introductie

De sportdeelname naar sporttak is onderhevig aan veranderingen. Dit is afhankelijk van het aanbod, maar ook van de veranderende omstandigheden van de sporters. Dit laten we zien door de ontwikkeling van de sporttakken in de tijd weer te geven. We leggen in dit factsheet ook verband met de keuze van sporttakken naar opleidingsniveau. Alle informatie is gebaseerd op de wekelijkse deelname aan een sporttak van 12- tot en met 79-jarigen. De sporttakken hebben we in enkele groepen verdeeld die samenhangen met de accommodatiebehoefte. De indeling lichten we rechtsonder op deze pagina toe.

Sport betekent steeds vaker inspinnen

Fitness/aerobics is al langere tijd de belangrijkste sport voor Nederlanders van 12 tot 80 jaar. In de periode 2013-2016 beoefent 23 procent deze sport. Overigens beoefent ongeveer de helft deze sport in een fitnesscentrum, de rest vooral thuis of op een vereniging (Van den Dool, 2016).

Een nog sterker stijgende sportcategorie betreft de duursporten. Hieronder verstaan we sporten als hardlopen, skeeleren, fietsen en wandelen. Het zijn sporten waarvoor geen accommodatiebehoefte bestaat aangezien deze in de openbare ruimte worden beoefend. Inmiddels beoefent een vijfde deel van de bevolking één of meer van deze sporten wekelijks.

Beroep op 'gemeentelijke' accommodaties vermindert

In de periode 2001 tot 2016 hebben veldsporten, zaalsporten en zwemmen aan populariteit ingeboet. Voor de laatste twee zien we over de periode 2001-2016 net geen halvering, hoewel dat voor zwemmen niet veel scheelt. Zaal sport wordt sterk beïnvloed door de terugloop van turnen/gymnastiek (31% in 2001-2004, 5% 2013-2016). Zonder deze sporttak daalt de deelname aan zaal sport van 6,9 naar 5,4 procent. Deze afname zien we terug in de ledenontwikkeling van de bij NOC*NSF aangesloten sportbonden. De teruggang bij de veldsporten komt door de verminderde populariteit van tennis.

In figuur 1 zijn de overige sporten waaraan ongeveer een tiende van de bevolking deelneemt niet weergegeven. Deze sporten maken geen gebruik van gemeentelijke voorzieningen. In de tijd zien we hiervoor geen grote variatie.

Toelichting sporttakken

Fitness/aerobics: fitness/aerobics.

Inspanning/duursport: fietsen, hardlopen, wandelen, triatlon, skeeleren en roeien.

Veldsport: honkbal, voetbal, cricket, tennis, atletiek, hockey en korfbal.

Zaal sport: badminton, turnen, handbal, vechtsport, volleybal, basketbal, tafeltennis en squash.

Zwemmen: zwemmen

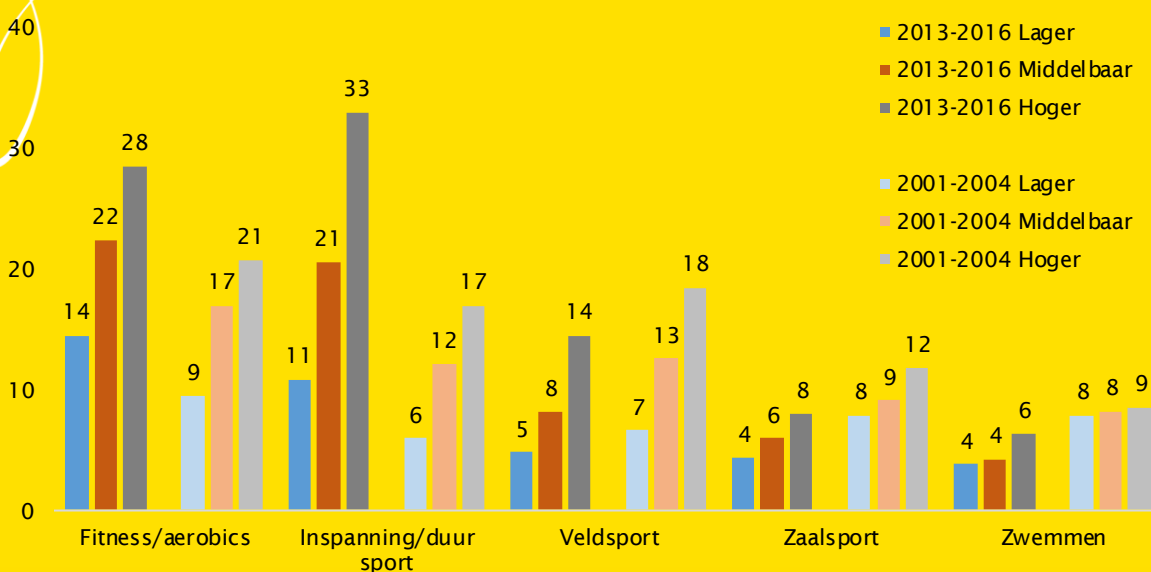
Overig: o.a. paardensport, dansen, duiken, golfen, bowlen, zeilen, waterpolo.

Colofon:

Oktober 2017

Remko van den Dool

Figuur 2. Sporttak naar opleidingsniveau, Nederlandse bevolking, 2001–2004 en 2013–2016, 25–79 jaar (%)

Bron: Gezondheidsenquête/Leefstijlmonitor, CBS i.s.m. RIVM, 2001-2004 en 2013-2016; bewerking Mulier Instituut

Het Mulier Instituut is een onafhankelijke en landelijk opererende stichting gericht op de bevordering van de sociaal-wetenschappelijke kennisontwikkeling en beleidseffectiviteit op het terrein van sport en samenleving.

Het instituut voert fundamenteel en praktijkgericht onderzoek uit, monitort de ontwikkelingen op het terrein van de sport en organiseert bijeenkomsten en congressen om het debat over de sport te stimuleren.

Ontwikkeling sporttakken naar opleiding

Gooskens en Van den Dool (2017) lieten eerder forse verschillen zien voor de sportdeelname naar opleidingsniveau. Zij gaven ook aan dat opleiding voor sportdeelname het meest onderscheidende kenmerk is. Voor de periode 2013-2016 doet 33 procent van de lager opgeleiden wekelijks aan sport, dit geldt voor 50 procent van de middelbaar opgeleiden en 69 procent van de hoger opgeleiden (niet in figuur). Deze uitkomsten hebben betrekking op 25- tot 80-jarigen. De genoemde verschillen zien we terug voor alle onderscheiden sporttakken (donkergekleurde vlakken van figuur 2). Hoger opgeleiden beoefenen relatief vaker duursporten en veldsporten.

Vergeleken met de periode 2001-2004 (lichtergekleurde vlakken in figuur 2) blijkt dat lager opgeleiden vaker bij zwemmen en bij zaalsporten zijn afgehaakt.

Conclusie

In dit factsheet zien we de individualisering van de sportdeelname terug in de sterke groei van fitness en duursporten. Een andere trend betreft de afnemende interesse in zaalsporten en in zwemmen. Deze ontwikkelingen in sporttakken kunnen gevolgen hebben voor het gemeentelijk beleid. De vraag naar gemeentelijke sportaccommodaties voor zaalsporten en zwembaden neemt af. Tegelijkertijd neemt het sportief gebruik van de openbare ruimte toe.

Verantwoording

De informatie komt uit een eigen analyse van de CBS Gezondheidsenquête 2001-2016 (selectie 12-79-jarigen). We rapporteren per meetjaar over 5.500 tot 7.500 respondenten. De enquête bevat informatie over beweeggedrag waaronder sport.

Literatuur

Dool, R. van den (2016). *Anders georganiseerde sport*. Utrecht: Mulier Instituut.

Gooskens, W. & Dool, R. van den (2017). Factsheet 2017/8. *Sportdeelname en opleidingsniveau*. Utrecht: Mulier Instituut.

Neem voor meer informatie

contact op met:

Remko van den Dool

r.vandendool@mulierinstituut.nl

Mulier Instituut
Postbus 85445
3508 AK Utrecht
T 030-7210220
info@mulierinstituut.nl
www.mulierinstituut.nl